

ÉVES BESZÁMOLÓ JELENTÉS

2007. február – 2007. július

DR. GRACZKA GYULA

Tanácsos, tudományos és technológiai (TÉT) attasé

MOSZKVA

**Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal
Budapest**

1. Oroszország tudományos és technológiai rendszerének fő jellemzői

1.1 A TÉT politika főbb ismérvei

Az oroszországi tudományos és technológiai élet legfontosabb szabályozója a Vlagyimir Putyin elnök által 2002. március 30-án aláírt Pr-576 számú rendelet, amely „**Az Oroszországi Föderáció tudományos és technológia fejlesztési politikájának 2010-ig terjedő és hosszú távú alapjai**” címet viseli.

A tudomány és a technológia állami politikájának kiemelt feladata az ország innovációs fejlődésre történő átállítása. Ezért a tudomány és a technológia fejlesztésének legfontosabb irányai és feladatai között elsőrendű fontosságú a nemzeti innovációs rendszer megteremtése:

- az alaptudományok fejlesztése,
- az alkalmazott kutatás és fejlesztés ösztönzése,
- a tudomány és technológia állami szabályozásának tökéletesítése,
- a nemzeti innovációs rendszer kialakítása,
- a tudományos és tudományos-műszaki eredmények felhasználásának aktivizálása,
- a tudományos-műszaki értelmiség megtartása és továbbképzése,
- a tudomány és az oktatás integrációja,
- a nemzetközi tudományos-műszaki együttműködés fejlesztése.

A végrehajtás letéteményese továbbra is az Orosz Oktatási és Tudományos Minisztérium, de új fejlemény, hogy a program végrehajtásának ellenőrzését Ivanov első miniszterelnök helyettes vette át, a célkitűzéseket 2007-2011 időszakra aktualizálták.

Az ismert K+F prioritások meghagyása mellett a végrehajtásban jelentős súlypont áthelyezések érzékelhetők, amelyet jól jellemeznek a nemrég elfogadott hároméves orosz költségvetés irányzásai. A 2008-as költségvetési előirányzatban az alap kutatások támogatására 48 milliárd rubel közvetlen és alap kutatásokra 8 milliárd rubel pályázható összeg szerepel az orosz akadémiák kezelésében. Az alkalmazott tudományos-technológiai kutatási célprogramok támogatására több mint 33 milliárd rubelt szán az orosz költségvetés, tisztán pályázaton elnyerhető formában, az alábbi témák prioritásával:

1. Informatika és telekommunikáció;
2. Nanorendszerek és anyagok
3. Élő organizmusok
4. Energiatakarékosság;
5. Ésszerű természetgazdálkodás;
6. Biztonságtechnika, antiterror;
7. Közlekedési, légi és űrkutatási rendszerek
8. Korszerű fegyverzetek

A költségvetési előirányzatban elkülönítve szerepel a nanotechnológia stratégiai fejlesztési nemzeti célprogram infrastrukturális támogatására szánt 200 milliárd rubel (mintegy 8 milliárd dollár). Ezt az összeget a 2005-2006-ban létrehozott nanotechnológia tudásvárosok (naukogradok) tudományos infrastruktúrájának létrehozására, tovább fejlesztésére szánják elsősorban. Ilyen – egyébként szabadkereskedelmi zónákban létrehozott nanotechnológiai – tudásvárosból már 8 van az Orosz Föderáció területén. Az egyik éppen Zelenograd, amely már rendelkezik magyar kapcsolattal. Egy másik – talán a legnagyobb – Hanti-Mansijszkban létesült. Ennek még nincs magyar kapcsolata.

Vadonatúj fejlemény, hogy a Szövetségi Parlament már eddig kétszer tárgyalta a Rosnanotech állami nagyvállalat létrehozásáról szóló törvény tervezetét, 130 milliárd rubeles alaptőkével és 70 milliárd rubel induló tőkével. Ezen kívül heti rendszerességgel olvasható tudósítás új tudásvárosok és ipari parkok létesítésének terveiről.

A nanotechnológia mellett sürgősségi prioritást kapott a sokáig vajúdo orosz műholdas navigációs rendszer három éven belüli kiépítése. Erre maga Putyin elnök adott személyes megbízást Ivanov első miniszterelnök helyettesnek. Az elnök beszédéből kitűnt, hogy a navigációs rendszer meglétét nagyhatalmi-stratégiai kérdésként kezeli.

1.2 A K+F+I rendszere

Az ország tudományos és technológiai életének továbbra is meghatározó elemei a **szövetségi célprogramok** 2002-2010. Ezek finanszírozására a központi költségvetés a 2004. évi 174 milliárd rubellel (1218 milliárd forint) szemben 2005-ben 261 milliárd rubelt (1827 milliárd forint) biztosít, ami a megelőző évhez képest 50 százalékos emelkedést jelentett. A célprogramok sorában 2004-hez képest 2007-től a nanotechnológia önálló költségvetésű célprogramként fut.

A teljesség igénye nélkül a tudományos és technológiai területeket érintő legfontosabbak az alábbiak:

- **Az oktatás fejlesztése**

2005-ben 4,1 milliárd rubelt juttatott e célra a központi költségvetés, 2006-ben 6,1 milliárdot. A 2007-es költségvetés ezen felül költségvetési kiegészítést tartalmaz a kiváló pedagógusok kitüntetésére és a tanulmányi versenyt nyert diákok díjazására.

- **Környezetvédelem és természeti erőforrások (2002-2010)**

2004-ben 795 millió rubel, 2005-ben 1,2 milliárd rubel, 2006-ban 1,5 milliárd rubel volt a program költségvetése, ami egyértelműen arra utal, hogy az ország vezetése felismerte a környezetvédelem fontosságát, valamint kiemelten kezeli a természeti erőforrások hasznosítását.

- **Nemzetközi ITER termonukleáris reaktor (2002-2010)**

2006-ben 90 millió rubelt költöttek a témára, szemben a megelőző évi 85 millió rubellel.

- **Űrprogram (2001-2008)**

2006. évi 18,3 milliárd rubeles költségvetését mintegy 30 százalékkal haladhatja meg az idei ráfordítás

- **Globális navigációs rendszer** létrehozására 2006-ben 2,7 milliárd rubelt költöttek az előző évi 2,55 milliárddal szemben. 2007 decemberétől elnöki rendelet szavatolja a GLONASS korlátlan használatát hazai és külföldi magánszemélyek részére. A rendelet 2010-ben szabja meg a rendszer teljes kiépítését.

- **A polgári repülés műszaki fejlesztése 2002-2010 között, majd 2015-ig**

2004-ben mindössze 2,6 milliárd rubel volt költhető a programra, 2005-ben 3,1 milliárd rubel. 2006-ban és 2007-ben a program költségvetése az infláció mértékével növekedett.

- **Kutatás és fejlesztés a tudomány és a technika** prioritásterületein (2002-2010)

2005-ban 2,4 milliárd rubel állt rendelkezésre, 2006-ben 7,4 milliárd. Az idei költségvetés, az előző évhez hasonlóan 7 milliárd rubel fölötti összeget irányoz elő, de már a nanotechnológia és hadiipari kutatásokon kívül.

- **E-Oroszország (2002-2010)**

2004-ben 1,84 milliárd rubelt, 2005-re pedig 2,23 milliárd rubelt biztosított a költségvetés. A 2006-os költségvetés 2,75 milliárd rubel volt.

- **Nemzeti technológiai bázis (2002-2006)**

2002-ben 2,5 milliárd rubel, 2003-ban 1,5 milliárd rubel, 2004-ben 2,0 milliárd rubel került felhasználásra. A 2005. évi költségvetés 2,1 milliárd rubelt biztosít. 2006-tól az infrastrukturális fejlesztés PPP keretben történik, ahol az állami hozzájárulás mértéke nehezen elkülöníthető.

1.3 A K+F+I intézményi és finanszírozási struktúrái, jogszabályi keretei

Az intézményrendszer elemei: Oktatási és Tudományos Minisztérium, Szövetségi Tudományos és Innovációs Ügynökség, Tudományos és Fejlett Technológiák Tanácsa, Orosz Tudományos Akadémia, iparági tudományos kutatóintézetek, állami tudományos központok, kis- és közepes vállalkozások, business-inkubátorok és technológiai parkok, innovációs - technológiai központok, tudásvárosok /naukográdok. Ezek közül az infrastrukturális intézmények száma folyamatosan nő.

Az **Oktatási és Tudományos Minisztérium** felügyelete alá az alábbi központi szervek tartoznak:

Szövetségi Tudományos és Innovációs Ügynökség

Feladatai: egységes állami politika megvalósítása és állami szolgáltatások nyújtása az alap- és az alkalmazott kutatásokhoz, valamint a polgári célú perspektivikus technológiák fejlesztéséhez, az állami tudományos központok, szövetségi tudományos és fejlett technológiai központok állami támogatása, műszerparkok fejlesztése, közös használatuk elősegítése, a tudományos és műszaki információ rendszerének megszervezése, a tudományos, tudományos-műszaki és innovációs tevékenység információ-igényének biztosítása.

Szövetségi Oktatási Ügynökség

Feladatai: az oktatási intézmények tevékenységének szervezése, az állami tudományos szervezetekben és a felsőoktatásban dolgozó tudományos és oktatási személyzet tovább- és átképzésének szervezése.

Oktatási és Tudományos Szövetségi Szolgálat

Feladatai: ellenőrző és felügyelő tevékenység az oktatásban, a tudományban, a tudományos-műszaki tevékenységben és az ifjúságpolitikában, oktatási intézmények állami akkreditálása, külföldön és Oroszországban kiadott egyetemi és főiskolai oklevelek, valamint tudományos fokozatok egyenértékűségével kapcsolatos kérdések, egyetemi professzori és docensi címek, valamint tudományok doktora és kandidátusa fokozatok odaítélése és a megfelelő oklevelek kiadása, doktori és kandidátusi tudományos minősítő bizottságok megalakítása.

Szellemi Tulajdonjogok, Szabványok és Áruvédjegyek Szövetségi Szolgálata

Feladatai: a szellemi tulajdonjogok használatával és védelmével kapcsolatos szabályozás, a szellemi tulajdonnal kapcsolatos szakértői jelentések és dokumentáció, regisztrációs tevékenység, illetveekkel és szabványdíjakkal kapcsolatos ellenőrzés és felügyelet.

1.4 Finanszírozási rendszer

A központi költségvetés 2006-ban kiadásokra 3 048 milliárd rubelt, bevételekre 3 326 milliárd rubelt irányozott elő.

A tervek szerint a GDP 2007-ben meghaladja a 20 000 milliárd rubelt. Az inflációt továbbra is 7,5-8,5 százalék közöttire prognosztizálják a szakértők.

Az 1996-ban elfogadott tudományos és technológia-politikai törvény értelmében **a tudomány** finanszírozására a költségvetési kiadások 4 %-át kell fordítani. A 2005. évi adatok ismeretében ennek az összegnek így el kellett volna érnie a 121,9 milliárd rubelt. Ez a 4 százalékos követelmény eddig még egyszer sem sikerült, ugyanakkor a 2005-re biztosított összeg már némi emelkedést. 2006-tól a tendencia megváltozott, a kormány a 2008-as költségvetési előirányzatban az alapkutatások támogatására 48 milliárd rubel közvetlen és alapkutatásokra 8 milliárd rubel pályázható összeg szerepel az orosz akadémiák kezelésében. Az alkalmazott kutatási célprogramok támogatására több mint 33 milliárd rubelt szán az orosz költségvetés, tisztán pályázaton elnyerhető formában

1997. 2,0 %	(56,0 milliárd rubel)
1998. 2,1%	(72,4 milliárd rubel)

A 2007- állami költségvetés megtárgyalása idején a szövetségi tudományos és oktatásügyi miniszter átiratot küldött az Orosz Állami Tudományos Akadémiák elnökének, amelyben javaslatot tesz új Alapszabály elfogadására. A javasolt változtatás lényege, egy 7 tagú Szövetségi Tudományos Tanács létrehozása az akadémiák pénzügyi felügyeletére, amelynek tagjait – egy kivételével – kormányzati szervek neveznének ki. A sebtiben összehívott közgyűlés ugyan elfogadott egy új Alapszabályt, de elzárkózott az akadémia autonómiáját sértő felügyelő tanács elfogadásától. Válaszul a kormányzat az akadémia költségvetését – emelés nélkül – a 2005-ös szinten hagyta jóvá. Az akadémiai intézetek részt vehetnek a fent felsorolt célprogramok végrehajtásában, de nyílt pályázaton.

Az 56 milliárd rubelből a Szövetségi Tudományos és Innovációs Ügynökség 10,0 milliárddal, az Orosz Tudományos Akadémia 22,4 milliárddal, a többi, államilag elismert tudományos akadémia 16,7 milliárddal, az Oroszországi Alapkutatási Alap (RFFI) 3,4 milliárddal, az Oroszországi Humán Tudományos Alap (RGNF) 0,56 milliárddal, míg a Kisvállalkozások Fejlesztését Támogató Alap 0,84 milliárddal részesedik.

Az Orosz Tudományos Akadémia 2007. évi intézményi finanszírozása

Orosz Tudományos Akadémia központi költségvetési támogatása:	14,3 milliárd rubel
OTA Szibériai Tagozat központi költségvetési támogatása:	4,8 milliárd rubel
OTA Távol-keleti Tagozat központi költségvetési támogatása:	1,8 milliárd rubel
OTA Uráli Tagozat központi költségvetési támogatása:	1,5 milliárd rubel
Összesen:	22,4 milliárd rubel,

További említésre méltó költségvetési támogatások a tudomány területén tevékenykedő intézmények részére: Orosz Orvostudományi Akadémia 12,0 milliárd rubel, Orosz Mezőgazdasági Akadémia 2,3 milliárd rubel, Moszkvai Állami Egyetem 3,9 milliárd rubel.

A K+F és az innováció területét érintő legfontosabb jogszabályok

- Az Oroszországi Föderáció Alkotmánya (1993);
- Iparpolitikai koncepció (kormányrendelet, 1996);
- A tudományról és az állami tudományos-műszaki politikáról (szövetségi törvény, 1996);
- Az Orosz Föderáció védelmi iparának átalakításáról (szövetségi törvény, 1998);
- Az Orosz Föderáció tudományos városának jogállása (szövetségi törvény, 1999);
- A Független Államok Közössége tagállamai államközi innovációs politikájának koncepciója 2005-ig (2001);
- Az Oroszországi Föderáció tudományos és technológia fejlesztési politikájának 2010-ig terjedő és hosszú távú alapjai (elnöki rendelet, 2002);
- Az Orosz Föderáció állami beruházási politikájának alapvető irányai a tudomány és a technológia terén (kormányrendelet, 2002);

Oroszországnak jelenleg nincs innovációs törvénye.

2. Jelentősebb események a fogadó országban

Az Orosz Kormány, Moszkva város és az Orosz Kereskedelmi és Iparkamara védnöksége alatt magrendezett High-tech 2007 kiállítás és konferencia szinte a teljes orosz (ukrán, belorusz) high-tech ipar és kutatás keresztmetszetét felölelte. A kiállításon 51 szakmacsoportban több mint 900 kiállító cég és intézmény vett részt. A résztvevők túlnyomó többségét – az akadémiai kutató intézetek és állami nagyvállalatok mellett – gazdasági társaságok és egyéb magáncégek tették ki. A szakmacsoportok - a teljesség igénye nélkül - magukba foglalták az űrkutatást és a nanotechnológiát, a biotechnológiát és a vegyipart, a hadiipart és az energetikát. Összességében érezhető, látható volt a törekvés a tudományos kutatás eredményeinek, korábban nemigen tapasztalt, gyakorlati hasznosítására. Itt viszonylag új területként megjelent a környezetvédelem és az atomerőművek biztonságtechnikája, de szerepeltek a háztartásvegyipar high-tech újdonságai is. Hangsúlyosan jelen volt a minőségbiztosítás, a nemzetközileg is elfogadható minőségtanúsítás és a szerzői jogvédelem kérdésköre is. Ez utóbbi arra enged következtetni high-tech ipar és kutatás orosz művelői elfogadják a nemzetközi normákat és egyre inkább igyekeznek betartani a nemzetközi jog előírásait, ami rendkívül fontos lehet a nemzetközi együttműködésben.

Az EU-orosz K+F együttműködés élénkülésére jellemző, hogy csak 2007 tavaszán öt nagyszabású közös konferenciát rendeztek ebben a témakörben, ahol a meglévő együttműködések eredményeiről, és az együttműködés bővüléséről számoltak be.

A magyar-orosz TÉT kapcsolatokban továbbra is az intézményi - akadémiai, egyetemi - kapcsolatok dominálnak. Ma még kivételnek tekinthető a nanotechnológia hasznosítására szerveződő Nanopolis projekt. Bízató jel a Fővárosi Vízművek és orosz partnerek kezdeményezése az ultraibolya fényvel működő ivóvíztisztító berendezés tesztelésére Magyarországon. A júniusban megtartott, a Budapesti Orosz Kulturális Központ által szervezett, nanotechnológia konferencia szintén az orosz szakemberek növekvő érdeklődését bizonyítja.

3. Oroszország kétoldalú és az EU-ra nem kiterjedő multilaterális TÉT kapcsolatai, együttműködései

A kétoldalú tudományos, műszaki és technológiai együttműködés területén Oroszország az alábbi irányokat tartja fontosnak:

- **A Független Államok Közössége**

A FÁK-on belül is kiemelt feladatnak a sokoldalú együttműködés Kazahsztánnal, Ukrajnával és Belorussziával és újabban Türkmenisztánnal. A Szovjetunió széthullása után megmaradt kapcsolatok továbbvitele, illetve újjáélesztése a fő cél, természetesen az időközben végbement változások figyelembe vételével.

- **Kapcsolatok a G-8 tagjaival**

Az alkalmazott kutatások terén az orosz tudomány és technológia prioritásirányainak megfelelő kapcsolatok kiépítése a cél. Nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a fejlett ipari országokban tevékenykedő orosz kutatók minél nagyobb számban térjenek vissza Oroszországba.

Fulbright-ösztöndíjjal napjainkig már több mint 50 ezer orosz hallgató és kutató járt az Amerikai Egyesült Államokban.

- **Kapcsolatok a fejlődő országokkal**

Elsősorban a hagyományos partnerekkel - Kína, India, Indonézia, Malajzia, Irán - való együttműködés fejlesztése a cél.

Az Oroszországi Alapvetési Alap és a Kínai Állami Természettudományos Alap közös pályázatot tart fenn a két ország kutatói számára matematika, informatika, mechanika, fizika, csillagászat, kémia, biológia, orvostudományok és földtudományok témakörökben.

- **Együttműködés az ENSZ intézményeivel**

Az UNIDO, UNESCO, UNEP, WHO, valamint a legkülönbözőbb nemzetközi programok (biológiai biztonság, járványos betegségek elleni küzdelem klímaváltozás stb.) keretében folytatott nemzetközi együttműködés.

2005-ben Oroszország csatlakozott a Kiotói Jegyzőkönyvhöz.

- **Együttműködés egyéb nemzetközi szervezetekkel, szervekkel és intézményekkel**

A NATO, a CERN - Dubna program, valamint a Nemzetközi Tudományos - Műszaki Központ (MNTC) keretében folyó együttműködés méltó említésre.

Ez utóbbi intézményt 1994-ben alapította az EU, az USA, Oroszország, Norvégia, Kanada és Japán. Fő feladata a volt Szovjetunió hadiipari kutatásokkal foglalkozó intézményeinek és kutatóinak átállítása polgári célú tevékenységre. A megalakulása óta eltelt időszakban a központ több mint 1800 projektet támogatott megközelítőleg 550 millió dollár értékben.

- **Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ**

Moszkvában folytatja tevékenységét az 1969-ben alapított, nemzetközi szervezetként bejegyzett Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ (oroszul MCNTI). Az MCNTI úgy önállóan, mint tagjai révén is részt vesz a nemzetközi tudományos-műszaki együttműködésben (ESPIRIT/EIS, EUROMECUM, MAGATE, UNEP, FAO).

4. Oroszország kapcsolata az EU-val a K+F és az innováció területén

Oroszország és az EU közötti kapcsolatokat az 1997-ben megkötött **”Partnerségi és együttműködési szerződés”** szabályozza, amelynek 62. cikke foglalkozik a tudományos és műszaki téren folyó kooperációval.

Az Oroszország és az EU által Brüsszelben 2000. november 16-án kötött és 2002. december 31-én lejárt **tudományos-műszaki együttműködési szerződést** 2003. november 6-án a Rómában tartott 12. EU - Oroszország csúcstalálkozón a felek további **öt évvel meghosszabbították**.

Az EU 7-es Keretprogramban az oroszországi kutatók elsősorban az alábbi tudományterületeken működhetnek együtt európai kollégáikkal:

- biotechnológia, mezőgazdaság;
- egészségügy;
- anyagtudományok;
- nanotechnológia;
- űrkutatás, repülés;
- környezetvédelem;
- alap kutatások;
- korszerű energiatermelési módszerek;
- alternatív energiahordozók;
- energiatakarékosság.

Az EU által támogatott programok közül megemlítenéd a **TACIS**, amely az egykori Szovjetunió 11 tagországának és Mongóliának biztosít anyagi és szellemi segítséget a jogrend, az államigazgatás, a magánvállalkozások az infrastruktúra, a környezetvédelem, a vidékfejlesztés és a nukleáris biztonság terén.

A program 1991-ben történt elindítása óta a TACIS több mint 1700 projektet támogatott mintegy 2,6 milliárd euró értékben, többségüket Oroszországban. A projektek az alábbi témaköröket ölelik fel:

- Gazdasági reformok és a magánszektor fejlesztése
- Közművek, infrastruktúra, nukleáris biztonság
- Határokon átnyúló együttműködés
- Jogi reformok, intézményi támogatásuk
- Szociális ügyek, civil társadalom

Aktívak az EU és Oroszország kapcsolatai a világűr kutatása terén. Az együttműködés fejlesztésére jó lehetőségek vannak a GALILEO, a GMES programok terén, a műholdas hírközlésben, az élettudományok terén és végül, de nem utolsó sorban a hordozórakéták témakörében.

Az **EU moszkvai képviselete széleskörű tevékenységet fejt ki** a közösség tudományos, műszaki és technológiai vívmányainak oroszországi kutatókkal történő megismertetésében..

Az EU 2005. márciusában indította útjára **„A tudomány és a technológia kommercializálása, Oroszországi Föderáció”** elnevezésű programját. A program elsődleges célja a tudomány és a műszaki innovációs politika oroszországi fejlődésének, továbbá a tudományos-műszaki fejlesztés eredményei belső- és külső piacokra jutásának segítése.

További cél hozzájárulni az ország nemzeti innovációs rendszerének megteremtéséhez. A program keretén belül üzletfejlesztési konzultációkra, kutatási műszerek és berendezések szállítására, a potenciális partnerekkel történő kapcsolatok kialakítására, marketing- és informatikai támogatásra, tapasztalatcserére stb. kerül sor.

5. Oroszország és Magyarország K+F és innovációs kapcsolatai

5.1. A kapcsolatok intézményi rendszerének és fejlesztésük lehetőségeinek áttekintése

Az Oroszországi Föderáció és a Magyar Köztársaság közötti Tét kapcsolatokat az 1993-ban aláírt kormányközi Tudományos és Technológiai Egyezmény szabályozza. Az egyezmény értelmében alakult meg és működik a **Magyar – Orosz Tét Vegyes Bizottság**.

A **Vegyes Bizottság ötödik ülésére 2005. áprilisában került sor Budapesten**. Az ülésen a felek elfogadták a Tét együttműködés 2005-2006. évi munkatervét, amelyben 16 közös projekt szerepel.

A Vegyes Bizottság 6-ik ülésére a tervek szerint Moszkvában került volna sor, 2006. harmadik negyedében, de az orosz fél kérésére elhalasztották.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök 2005. februári moszkvai látogatása idején **nanotechnológiai szándéknyilatkozatot** írt alá dr. Boda Miklós, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnöke és Szergej Mazurenko, a Szövetségi Tudományos és Innovációs Ügynökség vezetője. A szándéknyilatkozat értelmében a partnerek **Miskolcon nanotechnológiai kutatóközpontot hoznak létre**. 2005. áprilisában Mazurenko úr a témában megbeszéléseket folytatott Budapesten és Miskolcon.

Putyin elnök 2006. február végi magyarországi látogatása idején írta alá dr. Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter, valamint Leonyid Rejman, az Oroszországi Föderáció informatikai és hírközlési minisztere „**A magyar-orosz nanotechnológiai együttműködés programja**” című dokumentumot, amely 2006. végéig határozza meg a felek által teendő lépéseket.

2007. májusában a magyar és orosz felek Zelenográdban megállapodtak egy 51:49 arányú vegyes vállalat létrehozásában. A Társasági Szerződés aláírása 2007. július 18-ra van kitűzve, Miskolcon.

5. 2. Egyetemi, akadémiai, kutatóintézeti együttműködések

A Magyar Tudományos Akadémia, továbbá oroszországi partnerei – az Orosz Tudományos Akadémia, az Orosz Orvostudományi Akadémia és az Orosz Mezőgazdasági Akadémia – között folyamatos az együttműködés, amely elsősorban kutatói cserében valósul meg.

A Magyar Tudományos Akadémia és az Orosz Tudományos Akadémiák között fennálló egyezmények meghosszabbításának előkészítésére nemrég akadémiai delegáció járt Moszkvában és Dubnában. A dubnai látogatás során felmerült a teljes tagság visszaállításának a lehetősége is a Dubnai Nemzetközi Atomkutató Központban.

6. A TÉT attasé tevékenysége

6. 1. Kapcsolatépítő, promóciós, forrásfeltáró tevékenység a K+F és innováció területén

A beszámolási időszakban kiemelt feladatom volt a kapcsolattartás az Oktatási és Tudományos Minisztérium Nemzetközi Együttműködési Főosztályával, a Szövetségi Tudományos és Innovációs Ügynökséggel, az Orosz Tudományos Akadémia Külkapcsolatok Főosztályával, valamint az EU moszkvai képviselőjével. E feladataim végrehajtása során elsősorban az NKTH Bilaterális és Attaséi Osztályával, valamint az MTA Nemzetközi Együttműködési Irodájával konzultáltam.

6. 2. A TÉT attasé részvétele a nagykövetség nem TÉT területeken folytatott tevékenységében

A beszámolási időszakban feladatom volt az országaink közötti oktatási együttműködés nagykövetségi koordinálása. Ez magában foglalta az érintett hazai és oroszországi egyetemekkel, a Magyar Ösztöndíj Bizottsággal, az orosz Oktatási és Tudományos Minisztériummal és magukkal a hallgatókkal való kapcsolattartást és ügyintézését. Én végeztem az itt külszolgálatot teljesítők gyermekeinek felsőfokú beiskolázását is.

A legújabb magyar-orosz oktatási együttműködési jegyzőkönyv 2008. december 31.-éig érvényes. Aláírására Putyin elnök 2006. februári budapesti látogatása alatt került sor. E dokumentum a két ország oktatási minisztériumai közötti hallgatói cserét „küldő feles finanszírozásúvá” tette, jelentősen csökkentve ezzel a magyar félre az előző jegyzőkönyvek hatálya alatt hárult anyagi terheket

Moszkva. 2007. július 12.